

Talousvaliokunta
Eduskunta

Viite: Talousvaliokunta perjantai 08.11.2024 klo 11.00 / HE 147/2024 vp / Asiantuntijapyyntö

Asia: HE 147/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi merituulivoimasta talousvyöhykkeellä ja siihen liittyviksi laeiksi

Suomen Hyötytuuli Oy:n lausunto talousvaliokunnalle

Suomen Hyötytuuli Oy kiittää talousvaliokuntaa lausuntopyynnöstä. Yhtiön 1.9.2024 tapahtuneen kokonaisjakautumisen myötä asiassa lausuu jakautumisessa syntyneet Suomen Hyötytuuli Oy, Tahkoluoto Offshore Oy ja Arenso Oy.

Suomen Hyötytuuli on lausunut työ- ja elinkeinoministeriön lainsäädäntöhankkeeseen (VN/12957/2023) 27.6.2024 (liite 1).

Kun merituulivoiman ohjausmekanismeja ja alaan liittyvää lainsäädäntöä ollaan kehittämässä, on tärkeää keskittyä tarkastelemaan Suomen merituulivoimaan vaikuttaviin tekijöihin keskittymättä ainoastaan Suomen talousvyöhykkeeseen. Suomen vesialueella on jo kehitteillä noin 10 000 megawattia merituulivoimaa. Jo näiden hankkeiden rakentuminen edellyttää kasvavaa kulutusta, joten kulutusinvestointien toimintaympäristön vahvistaminen varmistaa myös energiantuotannon kasvun markkinaehtoisesti.

Merituulivoima ei ole vielä taloudellisesti kannattavaa. Talousvyöhykkeen merituulivoiman kilpailutusmallia suunniteltaessa on tärkeää pitää huolta siitä, että merituulivoimahankkeiden kustannusrakenne ja riskit pidetään kohtuullisina. Merituulivoiman kiinteistöveron kohtuullistaminen on ehdoton edellytys investointien käynnistämiseksi. Pidämme myös hyödyntämismaksun minimitason säätämistä perusteettomana nykyisessä taloudellisessa tilanteessa. Valtion ensisijainen ansaintakeino tulisi olla teollisuusinvestoinneista ja palveluista syntyvät uudet työpaikat.

Merituulivoiman kiinteistövero

Merituulivoimainvestointien käynnistyminen Suomessa vaatii kohtuullisia, kilpailukykyisiä kustannuksia. Tällä hetkellä kiinteistövero merialueella on moninkertainen maatuulivoimaan verrattuna. **Kohtuullinen merituulivoiman kiinteistövero on ehdoton edellytys merituulivoiman investointien käynnistämiseksi.**

Maatuulivoimassa maankäyttö kohdistuu metsiin ja haja-asutusalueiden ympäristöön. Vastaavan energian tuottamiseksi maatuulivoimalla tarvitaan noin kolminkertainen määrä voimaloita, sillä maatuulivoimaloiden pienempi yksikköteho ja maa-alueiden heikompi tuulusuus luovat etua merituulivoimalle myös maankäytön näkökulmasta. Erityisesti eroa syntyy luonnon monimuotoisuuden ja hiilensidonnallisuuden osalta. Asiaa on havainnollistettu taulukossa 1.

Taulukko 1. Maa- ja merituulivoiman maankäyttö, kun vuosituotanto on vakioitu (talousvyöhyke karkeampi arvio gravitaatioperusteella).

	Energia (MWh/v)	Teho (MW)	Voimalat (kpl)	Raivattavan alueen pinta- ala (ha)	Kiinteistövero, elinkaari, 75 % jälleenhankinta- arvo (€)	Kiinteistövero, elinkaari, ehdotetulla 35 % jälleenhankinta- arvolla (€)
Merituulivoima (yli 15 m syvässä, 15 km rannasta)	2 800 000	800	38	60	500 000 000	233 000 000
Merituulivoima (talousvyöhyke, yli 50 m syvässä, >30 km rannasta)	2 800 000	800	38	120	850 000 000	405 420 000
Maatuulivoima (metsä, suo ym.)	2 800 000	960	120	210	181 452 001	181 452 001

Alueiden valinta

Aluevesillä sijaitsevat hankkeet ovat pääsääntöisesti teknistaloudellisesti edullisempia kuin kaukana ulkomerellä ja syvissä vesissä sijaitsevat talousvyöhykkeen alueet ja menevät luonnostaan toteutusaikataulultaan näitä edellä. Suomen kokonaisedun ja arvoverkoston rakentumisen näkökulmasta onkin ensisijaisen tärkeää järjestää aluevesien ja talousvyöhykkeen hankealueiden kilpailutukset aikataulullisesti siten, että hankkeille muodostuu ennakoitava ja jatkuva toteutusputki.

Kilpailutuksen järjestäminen

Kilpailutus tulee järjestää siten, että suomalaisilla yrityksillä ja perinteisellä suomalaisella tavalla rakentaa energiantuotantoa on tosiasiallinen mahdollisuus osallistua kilpailutukseen, ja menestyä. Esivalintakriteerien tai varsinaisen kilpailutuksen pisteystettävien kriteerien tulee olla sellaisia, että ne huomioivat suomalaisen energiateollisuuden erityispiirteet ja mahdollistavat tasapuolisen kilpailutuksen ja mahdollisuuden osallistua siihen yritysmuodoista, konsortiorakenteista tai rahoitusmalleista riippumatta. Suomalainen meriteollisuuden, hankekehityksen ja teollisuushankkeiden osaaminen on korkealuokkaista, joten edellytyksiä merituulivoimahankkeiden hallittuun läpivientiin löytyy Suomesta.

Muuta

Merituulivoiman kehittäminen ja rakentaminen tuo Suomelle merkittäviä mahdollisuuksia luoda uutta liiketoimintaa ja houkutella energiantensiivisiä teollisuusinvestointeja. Samalla kuitenkin sähköverkon kuormitus kasvaa ja lisää investointipainetta kantaverkon kehittämiseen. Myös tuulisähkön profiilitappio kasvaa edelleen, mikä vaikuttaa myös aiempien investointien kannattavuuteen. Osaajapula on jo nyt ilmeinen ja merituulivoimaliiketoiminnan kasvu tulee lisäämään sitä merkittävästi. Koulutukseen ja osaamiseen tulisi panostaa välittömästi lisää kaikilla tasoilla. Samalla toivomme, että viranomaisresurssit koskien kilpailutusten jälkeisiä vaiheita (ELYt, AVI, Metsähallitus, hallinto-oikeudet) olisivat riittävät, ympäristöarviointien kehikot yhtenevät ja ennakoitavat.

Liitteet

Liite 1. Suomen Hyötytuuli Oy: lausunto 27.6.2024